

Ecoul

Redactor: CONST. I. ȘTEFĂNESCU ♦ Redacția și adresa, ARAD, B-dul Regele Ferdinand 5. Telef. 333.

Dela o zi la alta

Intrevederea Eden-Litvinoff

MOSCOVA, 29. — Ieri la ora 15 d. Litvinoff a primit pe d. Eden. Intrevederea a durat două ore. Cei doi oameni de stat au avut un schimb de vederi asupra problemelor actuale internaționale. D. Eden a pus la cure pe d. Litvinoff cu tratative ce au avut loc recent între ministrii britanici și conducătorii Reichului. S'a discutat și concluziile ce au ieșit din negocierile dela Berlin. Intrevederea a decurs într-o atmosferă deosebit de amicală între Eden și Litvinoff și nu a evidențiat până acum nici o divergență de opinii. Intrevederile au fost reluate azi dimi-

neață la orele 11,30. Cercușile britanice și sovietice se arată foarte satisfăcute de rezultatul primelor întrevederi.
Se subliniază că nu există nici un motiv de neînțelegere între ambele state membre ale Societății Națiunilor. Precizând că nu se vorbește în numele guvernului britanic pentru că nu are această calitate Eden a explicat care este concepția sa personală asupra securității colective din Europa Orientală. Litvinoff a expus relațiile germano-poloneze arătând că Germania ar avea intenții agresive față de vecinii săi.

Măine are loc ședința comitetului provincial naț.-țărănist al Ardealului

Reunirea de mâine a comitetului provincial al Ardealului la Cluj, este așteptată cu mare interes la naționaliștii intrucât ea constituie un fapt politic de o deosebită însemnătate. În această ședință se vor soluționa chestiunile privind bugetul și organizarea naționaliștilor din Ardeal și

se va proceda la alegerea unui nou șef al Ardealului, probabil în persoana d-lui Mihail Popovici. Măine seara, Sâmbătă, fruntașii naționaliști vor pleca din Cluj la Sibiu unde vor participa la marea adunare populară convocată de organizația naționaliștilor locali.

Mihail Popovici va fi scos din cauză, în afacerea Skoda?

Nu mai peste un an se vor cunoaște concluziile Curții de Casație —

dura Curții de Casație va fi de lungă durată, astfel că deabia peste un an se vor cunoaște concluziile sale privitoare la persoanele cari vor fi judecate.

Organizația „Garda inimii” („SZIVGÁRDA”)

Partidul maghiar, nu numai că nu este o organizație de politică internă menită să apere drepturile minorității maghiare, dar întregul scop și toate acțiunile sale sunt de natură să ducă la convingerea că această organizație lucrează numai și numai pentru subminarea siguranței noastre de stat și pentru servirea scopurilor guvernului bolnav de revizionism, care comandă dela Budapesta.

Orice acțiune unguerească ajunsă în conflict cu organizația de stat, cu autoritățile statului nostru, se poate constata că e motorizată — mai de aproape sau mai din urmă — de același partid maghiar care e neadormit în lupta lui alimentată de ură și de o beție care pe ei îi consumă până la urma urmei.

Voim doar să arătăm că mijloacele prin cari luptă acest partid maghiar sunt foarte variate și... camuflate. De multe ori îți trebuie timp îndelungat de cercetări ca să poți ajunge la descoperirea izvorului datător de venin. Cui îi dai în gând decâte ori descoperă vreo nesupunere sau revoltă ilegală, că aceasta s'a făcut la sugestia unor trimiși ai partidului maghiar sau al presei care tot de partidul maghiar e diriguată.

Să luăm ca exemplu cazul celor din Adea, a bătașilor cari au spart capul jandarmilor și le-au rupt armele. Zi de zi, suflutele le-au fost îmbibate de ură și răsvățire. Demult mocnea în ei o leșire în care să și golească veninul injectat de presa evreomaghiară a partidului

de sub comanda lui Gömbös. Partidul maghiar va zice, desigur, că habar n'are de această întâmplare și de originile ei. Iar presa aceluși partid, ca să arate că n'are nici înclinici în mână cu această întâmplare care nu le face cinste, arată că n'au aflat de ea decât cu o întârziere de patru zile. Și atunci o înregistrează cu o impasibilitate care te-ar face să crezi că făptașii nici n'au știut și că redacțiile unguerești din Arad și-au schimbat personalul cunoscut.

Doar la urmă, nu se pot răbda să nu arate că nu bătașii sunt de vină ci că doar jandarmii s'au bătut între ei, sau așa ceva.

Adică până la urmă, pe nesimțite, o să ajungă presa unguerească să pledeze înloc pentru vinovăția completă a celor zece din Adea, ba până la urmă o să scoată vinovății pe jandarmi.

„Dar acesta a fost numai un exemplu despre felul de a lucra din umbră a partidului maghiar.

În Variașul Mic s'a descoperit o organizație subversivă, cu numele de „Szivgárda” (Garda inimii). Organizația e înființată de aproape trei ani. (Acți am avea un cuvânt și pentru autorități...) din inițiativa domnișoarei învățătoare — plătită din bugetul statului român — Margareta Antalfi. Centrul acestei organizații este în Satu-Mare și eliberează insigne și legitimații „oficiale”.

Prin urmare, partidul maghiar care în Satu-Mare are o putere destul de însemna-

ta a găsit de cuvânt să mai dea venin iredentist și în pilule cari să ascundă și să îndulcească conținutul. De aceea a căutat să întemeieze anumite asociații și organizațiuni cari la aparență sunt mici și n'au nici o atingere cu naționalismul, dar cari, în fond, sunt cele mai periculoase. Mai ales că din organizația învățătoarei dudușia Margareta făceau parte și copii de școală pe cari din fragedă tinerete îi învăță, să urască pe cei ce stăpânesc... „astăzi” și să nădăjduiască și să lupte în vederea eliberării de sub... „jug”.

Natural că jandarmii cari au dat de rostul acestei organizațiuni, au confiscat 13 legitimații „oficiale” pe cari le-au putut găsi și câteva insignine ale organizației. Acestea sunt fapte cari te fac să-ți elimini din suflet orice încredere față de toți minoritarii țării pentru că niciodată nu știi de unde ai să fii isbit de o atitudine la care nu te-ai fi așteptat.

Iată de ce am cerut și cerem românilor să fie foarte atenți și să lupte în țara lor, contra dușmanilor dinlăuntru — puși în serviciul celor din afară — ca și când ei ar fi minoritari pentru că situația, de fapt cam așa am lăsat să pară că este. Iată de ce lupta pentru promovarea naționalismului intrinsec este o necesitate pe care n'o poate înlătura nici o tradiție a vreunui partid care n'izuește după onoruri efemere.

D. Călin

Note zilnice

Ziaristii dela „Adevărul” nu-l scot pe d. Valda din hitlerist, căutând să și convingă cititorii că ceea ce susțin ei despre Voevodul Valchilor este adevărat.

Or, știm că d. Valda a declarat în repetate rânduri că acțiunea d-sale nu-i deloc hitleristă și nici nu vrea să fie.

Dar desigur că clicei de evrei dela „Adevărul” nu le convine curentul de purificare al d-lui Valda pentru că se simt prea bine instalați aci în țară unde au pretenția că diriguiesc opinia publică. Recte, o anumită opinie a unui anumit public. Și de aceea deșteptăciunile celor cari sar atât de fățiș întotdeauna în apărarea minoritarilor în general și a evreilor în special (țin să accentueze, „românii” bo-

tezați cu briceagul că în România sunt cinci milioane de minoritari) — de aceea, spunem, opiniile lor atât de fățiș evreești nu pot interesa marea public care vrea adevărul nu „Adevărul”.

Intr'o zi, trecând pe stradă, fără nici o treabă, mă uitam la firme. Toate cunoscute, firme vechi, dinainte de-a se institui comisia revizuirii firmelor, de pe lângă primăria municipiului arădan.

Și-am constatat că nici una din firmele trainice și scumpe, făcute pentru mai mult timp nu era scrisă într'o limbă incorectă.

Afișele însă și tablele sau firmulițele, anunțurile așezate așa depe o zi pe alta chiar și după instituirea celei comisii, tot cuprindeau

o seamă de ridicole greșeli. Ce denotă acest fapt? Că atunci când pe fanfaronii unguri și evrei-unguri, naționalismul îi costă parale, renunță la el, dar în lucruri, le mici scriu incorect numai și numai în bătaie de joc.

Păi să nu le pretinzi atunci și să nu fabrici legi cari să-ți apere limba și prestigiul?...

Am așteptat de trei zile ca ziarele unguerești din Arad — cari se pretind bine informate — să scrie ceva, orice, despre cazul dela Adea. Dar ca printr'o... „ocultă” înțelegere între ele, tac toate. Care-o fi motivul oare? Nu le știm atât de... modeste încât să tacă atunci când au dreptate. Ori, nu cumva... avem noi dreptate? Tăcerea însemnează aprobare. Și nu prea suntem obișnuiți să

fim aprobați de presa unguerească, mai ales în asemenea cazuri.

Dar, departe de noi gândul de-a le face o culpă din tăcerea acestora. Cu ce poate fi vinovat cineva care nu face nimic?

Nu?...

Ținem să însemnăm doar că dacă jandarmii români ar fi mutilat pe-un ungur așa cum a făcut primarul dela Adea et comp. cu jandarmii Petre Dăscălescu și Lazar Simion, n'am mai fi încăput în țară de țărăboiul pe care l-ar fi făcut, alarmând și pe ceilalți confrăți de-un venin cu ei, și opinia publică, amenințând că vor aduce cazul în fața opiniei publice mondiale...

P. Sel.

P. S. După ce-am scris acestea aflăm că presa maghiară s'a sesizat în sfârșit. Și despre aceasta scriem în alt articol.

Materie și energie

Conferința d-lui prof. AL. ANDREESCU la Ateneul Român din Oradea

În interesantul ciclu de conferințe, organizat de Ateneul Român, de sub președinția d-lui dr. Glăvan, a vorbit luni, 25 Martie, d. prof. AL. Andreescu, din București, despre materie și energie.

În rezumat, distinsul profesor a comunicat asistenței următoarele:

Problema structurii materiei este una din cele mai complicate și mai subtile din câte și-a pus omul de știință, iar rezultatele cercetărilor migăloase, cărți s'au făcut, sunt așa de extraordinare și cifrele de măsurători așa de uriașe, în cât ele par tuturor de necrezut.

Micimea particulelor de materie poate fi evidențiată fie direct pe cale fizică, mecanică, fie indirect, prin observarea radiațiilor, care emană din materie. Aurul se poate trage în foițe subțiri de a 10.000 a parte dintr'un milimetru. Se pot face bășici de săpun cu o grosime de a suta mia parte dintr'un milimetru, iar grosimea unui strat de oleină la suprafața apei în anumite condițiuni, este numai a doua milioana parte dintr'un milimetru ceea ce înseamnă că greutatea brută a unei particule de oleină din această pojghă trebuie să fie mai mică de cât a miliardului parte dintr'o miliardime de miligram.

Noi respirăm în plămâni noștri câte 30 miliarde de molecule în fiecare centimetru cub de aer. Moleculele dintr'o picătură de apă de 2 milimetri, socotite în gramezi de câte un miliard pe fiecare secundă, n'ar putea fi numărate de cât în 40 de secole.

Moleculele sunt într'o agitație continuă. O moleculă de aer, în condițiuni normale, se ciocnește de 5 miliarde de ori pe secundă, cu vecinele ei. Agitația crește cu temperatura și scade treptat treptat, când mergem în spre zero grade absolut, adică spre minus 273 de grade centigrade, când energia cinetică este complet potolită și moleculele rămân imobile. Atunci materia e moartă. În laboratorul cryogenic din Layden, s'au obținut temperaturi foarte apropiate de minus 273 de grade.

Atomii care alcătuiesc moleculele sunt constituiți la rândul lor din alte corpuscule și mai mici, animale de mișcări vertiginoase. Corpusculele electrice negative, numite electroni, se rotește în jurul centrilor de electricitate pozitivă numite nucleu, de un număr inimaginabil de ori de miliarde de trilioane pe secundă. Raza unui atom este de ordinul unei zecimi de milionimi dintr'un milimetru, iar raza unui nucleu e o quadrilionime din milimetru.

Sunt 92 feluri de atomi, adică 92 elemente chimice, începând cu cel mai simplu, hidrogenul și sfârșind cu cel mai complex, uraniu.

Între nucleul atomului și electronii înconjurători, sunt goluri foarte mari. Nucleul, care conține în el aproape întreaga masă a atomului, ocupă un volum extrem de mic, față de atomul material, din care face parte restul spațiului despărțitor, dintre nucleu și electroni, rămânând gol. Nucleele dintr'un metru cub de cupru ar încăpea bine într'un milimetru cub, dar ar cântări 9 tone. Un centimetru cub nucleu de aur ar cântări 3 milioane de tone.

Radioactivitatea este datorită ca-tacismelor interne care distrug e-deficiul atomic, producând explozii violente și aruncând proiectile cu viteză fantastică. Este o proprietate generală a materiei, de diferite grade de intensitate. Un gram de radium, în viața lui de 2900 de ani, degajează 3 miliarde de calorii, suficiente să evaporaze 100 de mii de tone de apă. În ultimii ani s'a reușit a se face o transmuta-

ție artificială a materiei, cu ajutorul unui bombardament foarte puternic de particole afla sub o presiune electrică de câteva milioane de volți; s'a putut face nu numai fărâmare, ci chiar sinteza elementelor mergând din jos în sus, adică dela hidrogen până la heliu, dela beril până la carbon.

Undele transportă cu ele niste granule de energie, cărora li s'a dat denumirea generică de fotoni. Ei sunt acei cari transportă energia de la un punct la altul, nu undele cari numai pilotează pe fotoni, cu viteza luminii.

Trăim într'un univers compus numai din radiațiuni. Pătruzând

în structura cea mai intimă a materiei, găsim goluri discontinue, vârtajuri de forțe, iar materia propriu zisă, cu caracterul ei obișnuit, n'o mai găsim nicăieri. În locul ei găsim doar energia, singura entitate perpetuă și indestructibilă, care crează lumea, care zidește materia, care ne însușă viața sensibilă și gânditoare, care urzește fantoma morții și care cerne negura cea deasă între noi și univers, adică între vis și realitate.

Un public numeros și select a ascultat cu religioasă frumosa conferință a d-lui Andreescu.

Copii cari se joacă cu focul

În seara zilei de 25 Martie crt., pela orele 18,30, s'a aprins o claie de paie, în curtea parohiei ort. rom. din Ghioroc, proprietatea preotului Corneliu Tătar.

Focul a fost stins cu ajutorul vecinilor și pompierilor locali.

Făcându-se anchetă, s'a constatat, că focul a luat naștere din neglijența părinților, cari au lăsat acasă singuri doi copilași, în vârstă de 4 și 6 ani, cari s'au jucat cu chibrite pe lângă paie depozitate în curte.

Paguba este de aproximativ 300 lei.

„Vulturul”

Vechea revistă ardeleană, fondată la 1892, care a apărut la Oradea timp de 43 ani, cu începere dela 1 Aprilie, apare la București.

Complet reorganizată sub conducerea distinsului nostru confrate Ulpian Traian Gombosiu și colaborarea unui grup de scriitori și ziaristi, fruntași ai scrisului românesc, revista „Vulturul” va fi cea mai bună și amuzantă revistă de informație critică, politică etc., din țară.

Cereți la 1 Aprilie, la toate chioscurile revista „Vulturul”!

Un Nr. de 20 pagini, pe hârtie velină: 5 lei. Abonați-vă la revista „Vulturul”.

Redacția și Administrația: București, str. Ștefan Mihăileanu 49. Telefon 371569.

Redacția pentru Ardeal: Oradea, str. Dimitrie Anghel No. 17.

TEATRUL „REGINA MARIA”

Turneul cu „Școala Contribuabililor”

Comedie în 3 acte cu

Tony Bulandra, Marietta Deculescu, V. Ronea, V. Mazimilian, Cella Marion, Fr. Cristian, Ionel Țăranu, Jules Cazaban, V. Bulandra, etc. Sâmbătă 30 Martie, Timișoara. Duminecă 31 Martie, Arad. Luni 1 Aprilie, Oradea.

Se caută

la oficiul poștal Pâncota pentru angajare, expeditoare perfectă, română. Adresați-vă oficiului!

DE INCHIRIAT o locuință din 3 camere, baie și toate dependințele, dela 1 Mai, str. Grigorie Alexandrescu 26, Arad. Chirie ieftină.

Reichul vrea să colaboreze cu Spania

— Ce se crede la Berlin —

BERLIN, 29. — În cercurile politice se dă excepțională importanță vizitei pe care ambasadorul spaniol i-a făcut o lui Hitler.

Hitler a avut o convorbire de o jumătate de oră cu ambasadorul Spaniei.

Din cercurile diplomatice și politice se anunță că Reichul va începe tratative cu guvernul spaniol referitor la o apropiere mai strânsă.

Nu se schimbă nimic...

Între anii 1921—1924, țara noastră și în special Ardealul era plin de așa zisele misiuni religioase ale bisericii reformate, cari au venit în calitate de anchetători, să „cunoască” situația minorităților din punct de vedere religios, cultural și politic... și cari, întorși acasă, au făcut cea mai nedreaptă, pătimășă și odioasă propagandă împotriva noastră prin publicațiunile lor.

Dar, oamenii noștri politici de atunci, au văzut netrebnicia acestor emisari ai bisericii reformate la noi și le-a îngrauit pătrunderia în țară. În ultimul timp, emisarii reformați și-au reinceput drumul spre România.

În săptămâna trecută a sosit în țara noastră un astfel de emisar numit Emil Bruner, profesor de teologie din Zürich, spre a prezida congresul bisericii reformate din Ardeal.

Cu acest prilej, obraznica presă maghiară din Ardeal, în special, a căutat să-și arate noului venit, curajul, publicând fel de fel de injurioase comentarii, adresate bisericii noastre.

Obrascnicii indivizi ai presei maghiare, pălmuesc Ardealul cu următoarea, dintre multe altele, fôcélja a székely fővárosban — capitala secuilor — de care făcea uz la fiecare articol în care vorbea despre oaspele lor.

După câte se știe, în țara noastră nu există o capitală a secuilor așa cum nu există a ungarilor, șvabilor, turcilor, sașilor..., capitală e București dar e capitala României.

Și, cum în țara noastră poporul autohton și dominant e poporul român, nu poate să existe decât o capitală a poporului majoritar, care e săpân pe pământul între ale cărui granițe se găsește.

Statul nostru nu recunoaște alte capitale decât capitalele de județe, de ținuturi și capitala întregii țări care e București. Nici o capitală situată între granițele țării noastre nu aparține altor neamuri decât românilor, cari au dreptul câștigat prin vărsare de sânge a 800.000 frați.

Atunci, înseamnă această afirmare, în „Aradi Közlöny” din 17 l. e. o palmă de neiertat adusă întregii conștiințe românești și cerem organelor în drept, să aplice acestor „neisprăviți” — căci numai din neisprăviți, e compusă întreaga presă maghiară din Arad — cari au avut obrăsnicia și îndrăzneala să numească o capitală de neam străin în țara noastră, cea mai drăslieă pedeapsă pe care de altfel o merită.

Indivizii cari formează netrebnica presă maghiară din Arad, — revizionistă în întreg înțelesul cuvântului, — se simt mândre că au putut orbi pe moment cenzura și publică, — suntem foarte rezervați — cele de mai sus deoarece înseamnă pentru ei un act de eroism adus pe altarul binelui patriei

lor Ungaria și palma aplicată pe obrajii statului nostru.

Să trecem mai departe și să ne întrebăm: pentru ce au făcut ei aceasta?

E vorba de o propagandă șovino-maghiară-revizionistă, printre masele săcuiești.

În ultimul timp, atât cât acești indivizi — vorbesc de ungurii din Ardeal — au fost sub puternica pază a organelor noastre, masele săcuiești, au înregistrat o adaptare regimului românesc. Autoritățile noastre actualmente își fac pe deplin datoria, numai șoviniști-maghiari stabilizează în țara noastră și-au schimbat tactica.

Dar acestia nu înseamnă mai mult decât o sesizare a autorităților noastre și totul va merge iarăși spre bine.

Statul nostru nu vrea o cotropire a naționalităților străine cari se găesc în el, ci dorește și cere acelor naționalități să nu refuze însușirea idealului politic și social al națiunii din care fac parte. Să nu se pună stavilă drumului la vederea curentului naționalist.

Să nu încerce promovarea altui ideal, în antagonism cu idealul națiunii întregi între care vrea să se infiltrezi, deoarece azi trăim fericite momente, când statul e coalizat pe baza principiului naționalităților, așadar statul se confundă cu națiunea.

E boala și vina ungarilor, dacă nu se pot adapta acestui nou regim al statului nostru.

Idealul ungarilor e în contrast cu idealul românilor prin antagonism de dorințe.

România niciodată nu va ceda Ungariei; Ardealul.

El aparține poporului autohton, nu celui venetic cu peste zeci de secole după stabilirea aceluia popor.

Atâta timp cât va dăinui presă maghiară, maghiari trecuți peste graniță, la noi, atât ca emisari ai bisericii reformate, cât și simpli „vizitatori”, partid politic maghiar, — ca mijloc de solidarizare a populației maghiare — ș. a. m. d. vor fi un cui în mijlocul maselor românești și neromânești din Ardeal, iar liniștea nu se va putea sălăslui în țara noastră.

Ungurii din țara noastră — vorbesc de agricultori, cari formează grosul ungarilor —, rămășițele vremelnice imperiu Austro-Ungar, cari au îndurat alături de români aceleași dureri, și s'au bucurat alături de ei de aceleași bucurii, se simt deplin mulțumiți cu actuala stare de lucruri, numai acei domni cu presa maghiară, cu partidul politic maghiar, emisarii revizionisti, îi sgudue din liniștea care a dăinuit asupra lor.

Dar mai târziu când își vor vedea neisbânda — lucru cert de altcum — vor fugi peste graniță, iar aceste sărace mase ungurești vor purta asupra lor întreg ponosul acțiunilor unor nebuni.

Ionel Ciobanu

Cinematograful

CENTRAL

Pauză

CORSO

Premieră!

Nopti din Petrograd

(Un vals pe Neva)

cu Paul Hörbiger, Elisa Illard, Theo Lingner.

Reprezentările la orele 5, 7.15 și 9.15

SELECT

Programul de azi:

Colierul de smaragd

Un film de aventuri cu peți vesele.

cu Victor de Kowa, Wilde Weissner.

Reprezentările la orele 5, 7.15 și 9.15

URANIA

Programul de azi:

Premieră!

Cel mai senzațional film

Harry Piel Prințul manejului

Cu acest film Harry Piel a juns la cel al 100-lea film al

Admis pentru școlari.

Reprezentările la orele 5, 7.15 și 9.15

Între teatrul orășenesc și teatrul maghiar

In ce hal a ajuns teatrul municipiului Arad. — Se impune renovarea lui. — Câteva soluții —

...am ieri — ocupându-ne
...crochierile menajeriei e-
...maghiare, sub titulatura de
...teatrul maghiar al orașului
...de modul cum acești
...servi ai Minervei elu-
...legile fiscale, — că munici-

piul Arad le-a închiriat localul
teatrului orășenesc. Această în-
chiriere, organele municipale o-
bicinuesc să o facă de mulți ani.
Să vedem, acum, cari sunt
urmările ei și sub ce aspecte se
prezintă azi teatrul municipal.

pahare desperechiate, în cari
și se dă sifon. Incolo, pe jos,
pe sus și o pereți, murdărie
sub toate formele posibile.
Acesta e „fumoarul” și „bu-
fetul” teatrului.

Impresii din sanctuarul artei

...arădianii sau familiarizat
...teriorul hârdughiei cu nume-
...teatru”, apoi străinii, cari
...la Arad au norocul să gă-
...ore-o trupă românească în
...și asistă la reprezentație,
...vedea și, mai ales, ce pove-
...storia.
...ce străbați hall-ul în care
...șezate cassele de bilete, —
...a cărui înfățișare nu mai
...— ajungi într'un culoar
...r, din care pătrunzi în loji
...sături și în fumoar.

unguroaice, firește! — te ser-
vesc și-ți cer, mai întâi în
ungurește și apoi într'o ro-
mânească indescritibilă,
taxa pentru garderobă.
O primă impresie! Și la
teatru — după ce ai plătit
costul unui bilet — trebuie
să plătești garderoba și încă
câte șase lei de palton pen-
tru a-ți-l vedea îngrămă-
dit cu alte trei-patru pe ace-
laș cui.

„Toaleta”
Treci și pela cămăruța cu trepte
cări duc la ceiașe personalul tea-
trului numește „toaletă”. E destul
să spunem numai atât: toaleta e
comună pentru bărbați și femei.
Nu mai insistăm, deci, asupra sce-
nelor penibile prin cari trebuie să
treacă un om mistuit de... necesi-
tăți fiziologice.

Sala teatrului
Dacă regreti că ți-ai lăsat
paltonul la garderobă —
pentruca în schimbul „mo-
destei” sume de șase lei să
riști să ți-l schimbe „din gre-
șală” garderobiera sau vre-
un binevoitor (cazuri frec-
vente la acest teatru), sau
în cel mai bun caz să ți-l
primești boțit și cu agăța-
toarea ruptă — apoi asta o
faci când intri în sala de
spectacol. Incepe să-ți fie
frig și tot din această cauză
altii, cari au pățit și ei ca
tine, stau îmbrăcați, iar
doamnele își au părările pe
cap.

...culoar lat de două metri și
...cari tot de alăfia. Pereții
...murdari și scrijelăți, dușu-
...a de scânduri putrezite, ale
...gături sunt astupate de un
...de prin timpurile normale.

Fumoarul
Străbați gangul în lung, prin
curențele de aer ce te fac să
te ții de urechi și de măsele,
ca să ajungi în fumoar.
„Fumoarul” teatrului seamă-
nă cu o pivniță. Mic, rece, plin
de trepte și de uși scârțietoa-
re. Într'un colț e bufetul, adi-
că o fărâbuță pe care sunt e-
talate câteva gramezi de bom-
boane de duzină și o tablă cu

Garderoba
Într'un capăt al acestui
... — căci altfel nu-i poți
... — se află garderoba.
... câteva garderobiere —

Revizuirea anuală a supușilor străini

— Pentru protecția muncii naționale —

...duce la cunoștință că la da-
...e 1 Mai a. c. începe revizuirea
...a situației supușilor străi-
...ari se află în țară.
...această revizuire sunt obli-
...să se prezinte toți supușii
...ni cărora le expiră termenul
...ședere în România pe ziua de 1
...e a. c. precum și toți supușii
...ni cari au termen de ședere
...la 1 Octombrie a. c. și pose-
...autorizații de ședere în țară fă-
...ce de călătorie și toți refu-
...șii posedând certificate dr. Nan-
...românești, prelungite până la
...Decembrie a. c. fie că sunt sala-
...fie că sunt patroni, fie că-și
...exercită profesiunea sub orice altă
...numă, sau orice alt motiv de ră-
...ședere în țară ar avea, chiar ne-
...ercând o profesie.
...Supușii străini cari își exercită
...profesiunea p cont propriu (ca
...atron) vor face cererea personal
...anexa la cerere: livretul de
...ercitarea profesiunii, biletul de
...eră petrecere și dovadă de plata
...pozitului comercial sau indus-
...tial pe primul semestru al a.
...s.

trației Financiare (Secția Depu-
neri), din care să se constate că
au consemnat pe numele și la dis-
poziția Ministerului Muncii taxa de
500 lei de fiecare supus străin ce
au în serviciu și un tablou de per-
sonalul român și străin aflător în
serviciu.
Patronilor, cari nu vor plăti taxa
arătată, li se va retrage autoriza-
ția de a avea în serviciul lor su-
puși străini.
Salariații străini, cari în mo-
mentul revizuirii se găsesc fără an-
gajament vor face singuri cererea
și vor anexa: livretul de profesie,
biletul de liberă petrecere, dovezi
de specialitate ce au și dovadă de
plata impozitului pe primul semes-
tru al anului 1935.
Toți ceilalți supuși străini, cari
nu se găsesc în nici una din cate-
goriile de mai sus, vor face singuri

cererile, la care vor anexa: bilet
de liberă petrecere și dovada de
plata impozitului pe primul se-
mestru al anului 1935.
In cereri vor arăta: ocupația ce
au, motivul rămânerii în țară și
vor dovedi vechimea în România
cu certificate eliberate de organele
polițienești sau administrative.
Cererile și actele astfel întocmi-
te se vor depune între 1—20 Aprilie a. c.
1. Pentru străinii domiciliați în
comunele urbane, la oficiile de poli-
ție, 2 pentru străinii din comu-
nele rurale la preturile respec-
tive.
Cei cari nu se vor conforma dis-
pozițiilor de mai sus vor suferi
rigorile legii pentru protejirea
muncii indigene și a legii pentru
utilizarea personalului românesc
în întreprinderi.

Legea cooperăției a fost sancționată

... Pentru cei cari se găsesc în ser-
...viciul altor persoane sau întreprin-
...deri, cererile vor fi făcute numai
...către patroni lor și la cerere
...vor anexa: livretul de exercita-
...rea profesiunii, biletul de liberă pe-
...trecere, dovadă de plata dărilor
...anului semestru al anului 1935, do-
...vada de specialitatea ce au, recipi-
...entele Casei de Depuneri sau Adminis-

Suveranul a sancționat legea
relativă la modificarea unor
articole din legea pentru or-
ganizarea cooperăției din 28
Martie 1929 cu modificările a-
duse prin legile din 4 Aprilie
1930 și 7 Aprilie 1933.
Legea împreună cu tabloul
cuprinzând terenurile impreu-

nă cu construcțiile, instalațiile
și mașinile respective, trecute
în proprietatea Casei Centrale
a Cooperăției, conform art.
217 din lege, precum și ta-
bloul cuprinzând salariile func-
ționarilor Casei Centrale a
Cooperăției, au fost publicate
în „Monitorul Oficial” de eri.

La Dancing „Lloyd”
(Tavernă) Timișoara
Programul pe săptămână:
D O D D Y -
DELISSON-IGELHOFF
Star dela Radio-Viena
Cântă la două pian și
joacă cele mai noi
slagăre mondiale.

Clasificarea impunerilor

Comisiunile județene pentru
clasificarea impunerilor vor
începe lucrările pe ziua de 5
Aprilie a. c.
Conform jurnalului consiliu-
lui de miniștri, vor fi supuși
comisiunilor toți contribuabili
care, fie că au dat sau nu de-
clarație de clasificare — se
mai constată în urma cerce-
tărilor preliminare efectuate
de organele fiscale, că venitul
ce au realizat nu întrece limi-

ta prevăzută în tablele respec-
tive.
Nu vor fi supuși comisiuni-
lor județene de clasificare cei
care nu au dat declarație prin
care să ceară clasificarea și
se va constata din cercetările
preliminare că au realizat un
venit superior celui fixat prin
tablele respective și nu ar mai
fi cazul să fie clasificați. Așa
dar aceștia din urmă vor fi
trimiși în fața instanțelor res-
pective.

Nouile prețuri ale zahărului

— Decizia ministerului de Industrie și Comerț —

In urma tratativilor ce s'au dus
cu fabricanții de zahăr d. ministru
al industriei și comerțului a fixat
ieri noul regim de prețuri al za-
hărului.

Zahăr tos 29 lei kgr.
Zahăr cubic 31 lei kgr.

Pe viitor, adică începând dela 12
Martie c., dată dela care s'a hotă-
rit urcarea prețurilor, prețul za-
hărului este majorat cu 4 lei la
kgr. adică va fi la engros: tosul 28
lei kgr., cubical 30 lei; la detaliu:
tosul 29 lei; cubical 31 lei.

Art. 2. — Rămân în vigoare
dispozițiunile deciziei minis-
teriale Nr. 22 din 11 Martie
1932 privitoare la comunele
lipsite de stațiile de cale ferată
precum și comunele rurale
pe teritoriul cărora se găsesc
stații de cale ferată însă
sunt lipsite de un depozit sau
un reprezentant al fabricilor
și pentru care se fixează ur-
mătoarele prețuri maxime:
La zahăr tos 30 lei kgr.
Zahăr cubic lei 32 kgr.

Iată textul deciziei ministeriale:
Având în vedere dispozițiunile
legii pentru înfrânarea speculei
ilicite;

Art. 3. — Pentru specialită-
țile de zahăr reprezentând
6—7 la sută din consumul to-
tal se fixează următoarele pre-
țuri maxime pentru întreaga
țară:
Zahăr tos dublu rafinat lei
29.25.
Zahăr farine, căpățini, perle
și gris lei 30 kgr.
Zahăr cubic englezesc lei
32 kgr.

Având în vedere dispozițiunile
jurnalului consiliului de miniștri
Nr. 1666 din 17 Decembrie 1931
prin care se declară zahărul de
primă și generală necesitate;

Art. 4. — Primăriile și pre-
fecturile sunt însărcinate cu
aducerea la îndeplinire a a-
cestei decizii dând ordonan-
țe în consecință precum și cu
veghierea respectării acestor
prețuri.

Având în vedere legea pentru mă-
rimea cu 4 lei la kgr. a taxei de
consum la zahăr și deci majora-
rea actualelor prețuri de engros a
zahărului la 28 lei kgr tos și 30
lei kgr. zahăr cubic,

Decidem:

Art. 1. — Cu începere dela
12 Martie 1935 se fixează ur-
mătoarele prețuri maxime
de detaliu la zahăr pentru
toate municipiile și comunele.
(având stații de cale ferată)
dela întreaga țară:

Informațiuni

ABONAMENTE:
Lei 500 pe an, 275 pe 6
luni, 150 pe 3 luni.
Pentru bănci, cafenele, in-
dustrii, toate instituțiile par-
ticulare și administrațiile
publice: lei 1500 anual.

„Dimineața” anunță că
fедераția română de foot-
ball duce tratative cu fe-
derația austriacă pentru
angajarea unui match de
foot-ball România—Austria,
pentru ziua de 6 Iunie, la
București.

„Ecou” apare la orele 4
după amiază.

Sâmbătă seara se va ține
ședința consiliului federal.
Se vor discuta chestiuni
importante.

Redacția noastră pentru
Banat este în Timișoara, Ho-
tel „Ferdinand”, camerele
No. 21 22. Telefon 96.

D. profesor dr. D. Paulian
va conferența la
Timișoara

NEW-JERSEY, 29. — Ape-
lul lui Hauptmann contra
sentinței de condamnare la
moarte pentru răpirea co-
pilului lui Lindbergh a fost
fixat pentru 20 Iunie.

Distinsul profesor univer-
sitar, d. dr. D. Paulian, di-
rectorul spitalului de boli
nervoase din București, va
conferența Duminecă 31
Martie crt. la orele 11, în sa-
la mare a Primăriei Timi-
șoara. D-șă va vorbi în ci-
clul cursurilor de perfecțio-
nare al Colegiului medical
din metropola Banatului,
despre sifilisul nervos — noi
concepțiuni — despre pato-
genia și tratamentul sifilisul-
lui nervos.

Terenurile de tenis ale A-
sociăției Sportive „Gloria” din
Parcul Eminescu sunt amena-
jate pentru jocuri de tenis.
Amatorul acestui sport se pot
inscrie în fiecare zi între orele
4—6 p. m. și 10—12. Dumi-
neca, în biroul din chioșcul
de pe teren.

Marele nostru specialist va
trata problema atât din
punct de vedere social cât
și sub aspectul ei medico-
legal, astfel că, prolegerea d-
lui profesor Paulian intere-
sează de aproape și pe d-nii
avocați și magistrați — cari
sunt invitați și pe această
cale să participe la conferin-
ța.

In același timp toți acei cari
au obiecte depozitate în gar-
derobă sunt rugați să le ridi-
ce în orele susarătate până la
data de 15 Aprilie a. c. După
această dată sertarele se vor
deschide spre a fi puse la dis-
poziția solicitanților. Iar de
obiectele neridicate în acest
timp, asociația nu-și ia răs-
pundere.

In vederea organizării
Săptămănei Cărții, care se
va deschide în zilele de
12, 13 și 14 Mai a. c., la Bu-
curești, precum și în toată
țara, din îndemnul înalt al
Majestății Sale Regelui,
Uniunea Fundațiilor Cultu-
rale Regale a început or-
ganizarea acestei săptă-
măni, în dorința ca în anul
acesta serbarea să se desf-
ășoare într'un cadru că-
mai artistic și strălucit.

C I N E M A T O G R A F
TIMIȘOARA

„T I V O L I”
PROGRAMUL DE AZI:

Cel mai impresionant
film al anului

20.000 de pași

In
Sing-Sing

Folosiți bateriile
„Galvani”

Sesiunea parlamentară va fi prelungită

— Simplificarea aparatului de stat — Bugetul — Motiunea — Noul contract cu Skoda —

Sesiunea actuală a Parlamentului va necesita o prelungire de cel puțin 12 zile peste data de 31 Martie, întrucât în afară de legile financiare, de bugetul general și de bugetele ministerelor, d. Tătărescu, președintele consiliului va supune Parlamentului o serie de legi urgente care trebuie neapărat votate. Luni vor veni în discuția Camerei, decretul pentru simplificarea aparatului de stat. Discuția

va fi vie. Va veni apoi în discuție motiunea propusă de majoritate în afacerea Skoda. La discuție vor vorbi câțiva oratori național-tărăniști cari vor ataca cu vehemență încheierile la care a ajuns Parlamentul.

Primul ministru va supune apoi Parlamentului noul contract cu uzinele Skoda, el însă nu va fi discutat în plenul Camerei, ci în fața comisiei speciale de apărare națională.

Televiziune policromă

Televiziunea este deja un fapt real. Nu numai că nimeni nu se 'ndoește de realitatea ei, dar în Anglia se și transmit imagini pe o distanță de 50 km. decamdată.

Dar iată că perfecționările televiziunii nu s'au mulțumit cu rezultatele obținute și deaceia au cercetat me-

reu până ce astăzi sunt în măsură să ne poată anunța descoperirea posibilității de a ne transmite imagini colorate.

Nimeni n'are fantezia și curajul să se mai gândească la realizările viitorului... Rămâi uluit de progresele pe cari stăruința unită cu dibăcia omului, le poate ajunge.

Țărani unguri din Ardeal prezintă dansuri la Budapesta

ieri seară opt perechi de țărani din Odorheiu au sosit în capitala Ungariei ca să prezinte acolo cele mai vechi dansuri și cântece populare secuiești.

„Interesanta reprezentație” — cum o numește un ziar un-

guresc arădan — va avea loc Duminecă după amiază.

Grupul secuiesc este condus de Szentimrei Jenő scriitor și ziarist și Kiss István preot reformist.

Își vor da concursul și alți scriitori(?) și artiști budapeștani...

Ultima oră

Stelescu amenințat cu moartea?

Fostul deputat gardist Mihail Stelescu care s'a despărțit de fostii săi camarazi, a făcut parchetului reclamația că a primit o scrisoare din partea lui Gr. Constantinescu-Telega, în care acesta îi aduce la cunoștință că luni d. a. s'a tras la sorți și s'a decis suprimarea sa.

Constantinescu a dat în legătură cu aceasta și o declarație amănunțită care a fost anexată la reclamația și a fost repartizată spre cercetare comisariatului regal col. Mihail.

Cercurile foștilor gardiști desmint afirmațiile lui Constantinescu.

Falimentarul fraudulos Rosenberg din Timișoara a fost arestat la Constanța

CONSTANȚA, 29. — Comerciantul Avram Rosenberg din Timișoara, care declarase faliment, fiind judecat de Tribunalul din Arad, a fost condamnat la 6 luni închisoare.

El a reușit să-și procure un pașaport încercând să se refugieze în Orient. El a fost arestat pe bordul vasului Dacia în urma unei radiograme care s'a dat din portul Constanța.

Străinilor nu li se mai acordă termen de ședere în țară

Comisia pentru aplicarea legii pentru utilizarea personalului românesc în întreprinderi care a lucrat azi la ministerul Industriei a continuat cercetarea rapoartelor de anchetă ale delegaților ministerului de Industrie privitoare la personalul din întreprinderi. Intrucât ministerul Muncii, în cursul luni Mai, va face

revizuirea situației tuturor străinilor angajați în întreprinderi legate de apărarea națională, să nu li se mai acorde dreptul de ședere în țară decât pe un termen provizoriu de maximum trei luni, în care timp ministerul de Instrucție să poată verifica situația lor în întreprinderi.

O altă plagă pe granița apuseană

Jocurile de noroc (mai bine zis: la sigur!) sapă temelii românești dela Sighet până la Timișoara

III.

La ce li sunt necesare, tripoturilor, jucătoarele — și'n deosebi din lumea mare?...

Jucătorii sunt mai lesne tentați să se strângă în jurul meselor verzi (cu jocuri mecanice: ruletă, bulă, Torino-Milano), sau: chemin de fer, baccara, trente-septe, toti, etc., știind că nicăieri doamna X, sau Y, nu poate fi mai ușor abordabilă ca la club. La masa de joc și'n deosebi la cele cu ruletă, bulă, etc., în imbulzeala jucătorilor, orice bărbat știe că, trup lângă trup, își poate permite să-și aspire parfumul femeii dorite, să-i aprecieze cât de pietroasă îi este carnea, să-i respire în ceafă, lângă urechișă... or, să se ofere pe dată să-i facă anumite servicii — mai ales când pierde — împrumutând-o și cu câteva fise, „în mod discret, fără să vadă ceilalți jucători”...

Mahării clubului apoi, mari psihologi și fizionomiști — sub acest aspect al cercetării și exploatării slăbiciunilor umane — au ei grija să-ți aranjeze să ai totdeauna loc la masă lângă „purtătoarea de noroc”. ba uneori chiar să și câștigi oarecare sume, pentru a te antrena să cauți să câștigi ce ai pierdut înainte.

Ce se întâmplă însă, cu femeia, căreia nu-i mai surâde norocul... nici să-i mai poată pompa soțului diferite sume — fiindcă i s'au isprăvit resursele — nici să radiceze sansă domnului galant și atât de binecrescut... care s'a deconvat în câteva seri? De unde bani? Pasiunea jocu-

lui o frământă, trebuie să joace! Dar cu ce?...

Și'n aceste clipe de derută, apare unul dintre oamenii clubului, care-și permite (c'asa se permite la club, unde cad toate prejudecățile când ai pierdut)... s'o informeze pe femeia frumoasă și din oricât de înaltă treaptă socială ar fi: „domnul cutare, mare exportator (în realitate fost cel puțin odată în pușcărie pentru afaceri tehnobroase), s'a interesat de dvs. E un om foarte cumsecade. Mare jucător și dânsul și un om fain. Joacă poker la miză mare. Dacă voiiți să împrumut eu, să facem un poker cu dânsul. Stați să vedem cine mai este al pătrulea”...

Până să se desmeticească doamna... s'a și trezit prezentată și instalată la masa de poker, cu grămada de fise înainte și jocul începe! Pe urmă își fac loc spiritele cu apropierea, vine și apetitul — foarte contagios și el la masa de joc — „să gustăm ceva... poate se mai schimbă și ghina!” După mâncare... și un pahărel de vin sau de lichior (primul pahar e greu!) și treaba merge strună!...

Nu credem să se 'ncumete cineva fie particular, fie dintre reprezentanții autorităților — cari sunt informați despre ce se petrece în tripoturile de pe granița de Vest — să 'ncerce să ne desmintă, că am exagerat cu ceva!

Sunt anumite considerente, cari ne opresc să dăm totul în vileag, despre fap-

tele odioase, adevărate lesniri și curse ce se naivilor și naivelor, dela Sighet până la Timișoara, solut în toate tripoturile fără nici o excepție — tru ca să depraveze în chipurile, dar să joace și să joace toate jocurile, mai ca antreprenorii să ghiftuiască.

Să se ordone o anchetă veră de către organele de risc ale statului, (dacă pierdut cumva un raport legic al unui domnoral, fost comandant al ziei din Oradea), și se constata dela primel investigațiuni:

Câte femei cinstite la frecventarea tripoturilor vorbim de femeile noastre române — surrătate astăzi, vorba acelu degetul, iar pușlamă cea mai obscură identă chiar și din rândurile ritarilor, se laudă că fost și li sunt amante; și câți ofițeri, avocați și categorii de intelectual au lăsat ultimele centime din banii împrumutați, mesele de jocuri ale nesșilor antreprenori evreoghiari. Individii cari, cu sadism specific simt o satisfacție de câte ori se distruge un cămin român or ajung pe drumuri sau închisoare toți aceia davalahi — cari s'au corin localurile lor și acolo au lăsat și punga și real!

(Urmarea în numărul de mai Ștefan Me...

Intre teatrul orășenesc și teatrul maghiar

(Urmare din pag. III).

Plasatoarea te întreabă — în ungurește — ce număr are locul tău și-ți oferă un program.

Și — după ce-ai reușit să te 'ntelegi cu ea și te-ai așezat acolo und ți-e locul, — începi să „admiri” sala.

Am spus „admiri”, deoarece într'adevăr ai ce admira. Scaunele sunt vechi, proaste și incomode, iar fotoliile de orchestră sunt stricate și desperechiate.

Lojile sunt „împodobite” cu niște sdrențe de culori diferite, cari pe vremuri se numeau draperii și erau roșii, dar cari azi sunt ciuruite de molii, — asemeni unor stindarde purtate prin ploaia gloanțelor câmpului de luptă — cu praful pe ele de mai multe decenii și agățate în cuie, la voia întâmplării.

Și unde rotești privirea dai tot peste astfel de aspecte jalnice.

În pauze te invită o femeie cu o tavă cu bomboane și covrigi...

...Începi să nu mai ști precis dacă te afli la teatrul municipiului Arad sau la

vre-o panoramă din târgul Moșilor.

Contribuția adunăturii evreo-maghiare

Poate, mulți și-ar pune întrebarea ce legătură este între starea detestabilă în care se găsește teatrul orașului și cabotineașca adunătură evreo-maghiară.

Este o legătură și încă una distul de evidentă.

Pentru că de atâția ani, de când această menajerie a închiriat teatrul, deoarece numai ea l'a folosit, l'a transformat — din cauza neglijenței și a murdăriei — în ceea ce este azi.

Dacă gafele de construcție sunt opera altora, apoi dărăpănarea mobilierului se datorește trupel evreo-maghiare. Nici cea mai mică atenție și grije pentru mobilier. Nici cel mai mic efort pentru curățenie.

Se putea oare, cineva aștepta la ceva mai bun din partea acestor lichele?

În schimb ce-au făcut? Au angajat tot personalul nu mai unguri, au făcut celălalt numesc garderobă, — al prilej de a stoarce hani dela acel ce pășese în hârdughia

teatrală — au introdus pidul obicei unguresc de se circula prin sală cu bomboane și covrigi, fanând sanctuarul desartei, etc., etc...

Ce se impune? — teva soluții

Teatrul municipiului Arad — o rușine din multe pe cari le are Arad — trebuie neapărat renouat. Trebuie — să se transfere hârdughia cu numele de tru într'un teatru adecuat, bine încălzit în de iarnă, bine luminat personal român, cu o derobă fără plată și să merite, într'adevăr, mele de „garderobă”, cu perii noi, cu scaune bune suficiente ieșiri în caz de ricol — pe scurt, se impune intervenție radicală.

E locul să întrebăm ce face și ce se face curia ce se încasează și este destinația ei?

Credem că adunând o cu ban s'ar putea da publicului arădan un teatru cel curat dacă nu elegant.